

1^e SOCIALISTEN CONFERENTIE

KOERSDOCUMENT

DE SOCIALISTEN
socialisten.org

KOERSDOCUMENT VAN DE SOCIALISTEN

Aangenomen op de eerste Socialistenconferentie op
25 september 2022 te Utrecht.

Wil jij je na het lezen van dit koersdocument samen met ons inzetten voor een socialistische toekomst? Word dan lid door je aan te melden op socialisten.org, of door te mailen naar contact@socialisten.org! Samen staan we sterker.

INLEIDING

DE SOCIALISTEN VAN START ALS NIEUWE ORGANISATIE

Op 25 september 2022 kwamen in Utrecht ruim 140 mensen uit alle delen van Nederland bijeen, afkomstig uit de socialistische jongerenorganisatie ROOD en andere groepen die niet langer welkom waren gebleken in de SP. Daar werd besloten tot een nieuw socialistisch initiatief. Ons doel is de strijd voor een socialistische toekomst nieuw leven in te blazen. Alleen deze strijd biedt een oplossing voor groeiende armoede, ongelijkheid, de ecologische crisis en de achterstelling in de positie van vrouwen. En ook voor flexarbeid, voedselbanken, hernieuwde woningnood, tekortschietende studiefinanciering, uitdunning van het openbaar vervoer, groeiende vermogensverschillen en de verwachting dat jonge generaties het slechter zullen krijgen dan hun ouders.

Socialisten willen de wereld veranderen en hebben daarvoor een plan. Socialisme is gericht op het bieden van een democratisch en solidair alternatief voor de onvoorspelbare en onverantwoordelijke markteconomie, in Nederland, Europa en de wereld. Wij keren ons tegen de B.V. Nederland, die uitgaat van verdienmodellen voor private ondernemers in plaats van productie voor wat we nodig hebben in een voor ons allen leefbare samenleving. De kern van ons veranderstreven is dat fabrieken, banken, delfstoffen, transportbedrijven, publieke diensten, grond en huurwoningen gemeenschapsbezit worden. En dat werkers en gekozen volksvertegenwoordigingen samen beslissen over onze economie in plaats van op winst beluste kapitaalverschaffers. De strijd daarvoor is al lang geleden gestart, maar verwaarloosd geraakt. Wij willen deze strijd op volle kracht voortzetten.

De benodigde veranderingen komen er niet vanzelf. Die kunnen alleen door massale strijd worden afgedwongen. Onze strijd is verbonden met die van sociale bewegingen zoals de vakbonden, woonprotesten, klimaat-milieu-natuurbeving, vrouwenbeweging, migrantenorganisaties, ouderenbonden, patiëntenverenigingen,

jongerengroepen, antiracismebeweging, LHBTI+-beweging, consumentenorganisaties, dierenwelzijnsbeweging, vredesbeweging, pressiegroepen voor internationale solidariteit en vele anderen. Het gaat om de strijd van emancipatiebewegingen voor het recht om in vrijheid en naar eigen inzicht te kunnen leven. In die strijd gaat het ook om een regering die los staat van belangenvertegenwoordigers van op winst gerichte ondernemingen. En om goede samenwerking met gelijkgezinden die dezelfde strijd voeren in de ons omringende landen.

Waarom is nu dit nieuwe socialistische initiatief nodig? Links is de afgelopen 20 jaar versplinterd in groepen die slecht met elkaar samenwerken en het hoofddoel uit het oog verloren. Verschillende linkse partijen hebben meer oog voor een plekje op het pluche dan voor de bewegingen op straat. Het probleem is dat die uiteenlopende groepen niet streven naar het soort fundamentele systeemverandering dat nodig is om problemen als armoede, racisme, ecologische crisis, ongelijkheid en oorlog aan te pakken. Grote delen van links zijn bang voor risicovolle alternatieven, idealen, utopieën, voor radicale omwentelingen hier en internationaal. Ze hebben wel kritiek op uitwassen van het kapitalisme en willen dit hervormen. Verder gaan ze niet. En dat is niet voldoende om het kapitalisme af te schaffen.

Waar het ons om gaat kan je uitgebreider lezen in onze oproep **'Samen voeren we de strijd voor een socialistische toekomst'**. Er is nu een aanjager nodig om alles en iedereen die betere oplossingen zoekt samen in beweging te brengen. Juist de strijd voor het socialisme, vroeger de hoofdreden om linkse partijen op te richten en in stand te houden, wordt weer brandend actueel. Niet alleen voor de oude doelstellingen als democratie op de werkvloer en inkomensnivellering maar ook voor klimaatbescherming, antiracisme en emancipatie. Wij willen de over vele organisaties verspreide voorstanders van socialisme bijeenbrengen. Dat doen we met een democratische en pluriforme ledenorganisatie waarin de leden gezamenlijk de beslissingen nemen. En waarbinnen degenen die een ander standpunt hebben dan de meerderheid zich mogen organiseren. Die toespitsing van links op een socialistische democratie verdient voortzetting. Als wij het niet doen doet niemand het.

I. SAMEN VOEREN WE DE STRIJD VOOR EEN SOCIALISTISCHE TOEKOMST

1. NIEUWE START

Als wij overgaan tot het oprichten van een nieuwe partij zijn wij niet de eerste of enige partij van links in Nederland. Zo'n bestaan als zelfstandige partij is geen doel maar middel. Veel mensen zien een partij als alleen een vereniging die aan verkiezingen deelneemt en mensen aanlevert voor de uitvoerende macht. In onze opvatting is een partij veel meer dan alleen die parlementaire kant. Onder partij verstaan wij ook meer dan een ontmoetingsplek voor activisten of een uitvalsbasis voor mensen met linkse opvattingen. Het gaat ons om een op de toekomst gerichte alomvattende organisatie die een project van machtswisseling en maatschappijverandering als doel heeft. De strijd voor het socialisme is al anderhalve eeuw aan de gang, op wereldschaal en in Nederland. Wij plaatsen onszelf in de socialistische traditie zoals die ook in Nederland in verschillende partijen en bewegingen vorm heeft gekregen.

Als verse 'laatkomer' hebben we de plicht steeds te laten zien wat wij extra kunnen bijdragen aan de linkse beweging. Wij zoeken samenwerking met andere bewegingen en verwerpen sektarisme.

Wat die anderen niet, niet meer of nog niet doen is het doelgericht werken aan de overgang van kapitalisme naar een radicaal andere sociaal-economische ordening, een waarin de economie onder democratische controle staat: socialisme. Voor opeenvolgende Nederlandse partijen was die transitie de belangrijkste reden voor hun oprichting en voortbestaan. Na 2000 is zo'n inzet echter geleidelijk steeds meer gaan ontbreken. Die toespitsing op socialisme verdient voortzetting. Ons bestaansrecht ontlenen we eraan dat die plaats nu vacant is. Als wij het niet doen doet niemand het. Daarom maken wij daarmee een nieuwe start.

2. TEGENGESTELDE KLASSENBELANGEN

Wij komen op voor de belangen van allen die nu geen zeggenschap hebben over de productiemiddelen en hun inkomen moeten verwerven door als werknemer of als schijnzelfstandige hun arbeid te verkopen aan wie wel de baas is over het kapitaal. Lang profileerden partijen die opkomen voor het socialisme zich vooral als 'arbeiderspartij'. Uitgesproken kritiek op de bestaande kapitalistische samenleving komt ook van mensen die zichzelf niet in de eerste plaats zien als arbeider maar worden gemotiveerd vanuit de groepsbelangen van onder meer vrouwen, studenten, politieke vluchtelingen, mensen van kleur, LHBTIQ+-ers, arbeidsmigranten en alternatieve leefgroepen. Ook voor deze groepen geldt dat de belangen van arbeid en kapitaal aan elkaar tegengesteld blijven.

3. SOCIALISME

Socialisten willen de wereld veranderen en hebben daarvoor een plan. Niet langer mag onze samenleving worden beheerst door de onvoorspelbare en vaak onredelijke vrije markt, die hoopt groei en winst te bevorderen door arbeidslonen en milieukosten laag te houden en ook de uitgaven voor sociale zekerheid, publieke diensten en volkshuisvesting te beperken. Wij keren ons tegen de B.V. Nederland, die uitgaat van verdienmodellen voor private ondernemers in plaats van wat we nodig hebben in een voor ons allen leefbare samenleving. De kern van ons veranderstreven is dat werkers, en gekozen volksvertegenwoordigingen samen beslissen over onze economie in plaats van op winst beluste kapitaalverschaffers. Gemeenschapsbezit van fabrieken, banken, delfstoffen, transportbedrijven, publieke diensten, grond en huurwoningen moet voortaan een veel verdergaande democratie, gelijkwaardigheid, kwaliteit, solidariteit, zekerheid en zorgzaamheid garanderen. Socialisatie van de economie is de enige echte oplossing voor maatschappelijke tekorten en de ecologische crisis. Met deze socialisatie als einddoel komen we als socialisten ondertussen op voor alle maatregelen die verbeteringen opleveren op het gebied van werk, huur, inkomen en milieu. We beseffen dat dergelijke maatregelen slechts deeloplossingen zijn, die zolang het kapitalisme bestaat permanent onder druk blijven staan van kapitalistische belangen. Pas door het onder democratische controle brengen van de economie kan onze strijd worden voltooid.

4. ECHE DEEMCRATIE

Vanouds bestaat er een bevoorrechte heersende klasse die vanuit een ondemocratische overmacht de rest van de samenleving haar wet wil opleggen. Lang geleden vooral adel en grootgrondbezitters, later private ondernemers in industrie en handel die hun markt steeds verder willen verruimen. Tegenwoordig gaat het vaak om aandeelhouderswaarde, lastenverlichting en winstmaximalisatie. Die kapitalisten willen niet worden gehinderd door zeggenschap van hun werkers binnen het eigen bedrijf of concurrentie door niet op winst gerichte coöperaties en overheidsbedrijven. Gemeenten, provincies en staat zijn vaak meer dienstbaar aan de wensen van ondernemers dan aan de behoeften van de inwoners en de bescherming van hun leefmilieu. De parlementaire democratie zoals wij die tot nu toe kennen beperkt zich tot wetgeving, overheidsfinanciën en het uitspreken van richtinggevende wenselijkheden. In de meeste bedrijven en overheidsdiensten hebben de werkers weinig invloed. De economie maakt nog geen deel uit van de democratie.

Wij willen een echte democratie. Bewoners van sociale huurwoningen beslissen over de betaalbaarheid, het onderhoud en de verbetering van hun woningen. Wijkbewoners beslissen over de inrichting van hun nabije woonomgeving. Werkers beslissen over de koers van hun bedrijf. Studerenden hebben samen met docenten het recht om mee te beslissen over de opzet van hun onderwijs. En wij allen samen bewaken de kwaliteit van de uitkomst van het totaal.

5. ECOLOGIE

De leefbaarheid van onze wereld is in gevaar. Het kapitalisme wil altijd blijven groeien, waardoor het steeds meer grondstoffen verkwist. Dat verhindert een planeet waarop mens en natuur kunnen floreren zonder elkaar tekort te doen. De groei die het neoliberalisme na 1980 bewerkstelligde werd niet alleen betaald met woningnood, het uitkleden van publieke diensten en een zeer groot aandeel flexibele arbeid tegen te laag loon, maar in belangrijke mate ook door verlies van biodiversiteit. Landschappen worden verwoest voor de winning van delfstoffen en niet-hernieuwbare grondstoffen worden uitgeput. Voortgaande opwarming veroorzaakt de groei van woestijnen en vernietiging van laagland door overstromingen. Zeeën worden leeggevoerd. Soorten planten en dieren sterven uit. De gevolgen van winstgevende productieprocessen worden afgewenteld op natuur en gemeenschap.

Altijd gericht op winst, is het kapitalisme niet in staat tot lange-termijn maatregelen die noodzakelijk zijn om de ecologische crisis

aan te pakken. Innovatie, gericht op een groene technologie, is een nuttige stap vooruit maar ontoereikend als er verder niets verandert. Met tegenzin beginnen regeringen zich te bemoeien met de problemen van klimaatopwarming, CO2 en stikstofverbindingen, maar dat wordt vaak nog sterk afgeremd door de belangen van ondernemingen en de vrees voor hoge kosten. Initiatieven en acties voor ingrijpende andere keuzes nemen toe. Socialisten behoren zich daarmee te verbinden. In onze besluitvorming zullen natuur, milieu, klimaat en dierenwelzijn de overhand moeten krijgen.

6. FEMINISME EN ZELF-EMANCIPATIE

De klassensamenleving is de wortel van alle onderdrukking. Zoals ook die van vrouwen. Vanaf het ontstaan van de eerste klassenmaatschappij werden vrouwen het middel waarmee heersende mannen hun privébezit doorgaven. De socialistische beweging was de eerste in de moderne geschiedenis die de onderdrukking van de vrouw als zodanig erkende, en vrouwen uit de onderdrukte klassen trachtte te organiseren. Deze beweging was niet perfect, omdat de socialisten destijds ook onder invloed stonden van de heersende vooroordelen. Als socialisten staan wij in een traditie van decennia van de strijd tegen niet alleen seksisme, maar ook racisme, homofobie, transfobie, en validisme. Deze vormen van onderdrukking komen ook voort uit de klassenmaatschappij. Racisme ontstond bijvoorbeeld als rechtvaardiging voor kolonialisme en slavernij. De omwenteling van kapitalisme naar socialisme is een eerste stap in het opheffen van deze vormen van onderdrukking. Schaarste is immers de materiële basis van onderdrukking. Het is onze taak als socialisten om onderdrukte groepen bij elkaar te brengen, en te verenigen in de strijd tegen het kapitalisme en voor hun eigen belangen.

Socialisme is een voorwaarde voor alle vormen van emancipatie, geen garantie. Daarom is het belangrijk om ons zowel binnen als buiten de beweging bewust te zijn van vaak onbewuste en/of geïnternaliseerde vormen van discriminatie en die te bestrijden.

Het is belangrijk dat wij concrete politieke eisen stellen ter verbetering van de maatschappelijke positie van onderdrukte groepen (bijvoorbeeld gratis zorg voor trans mensen), en zodoende hun bewustzijn verheffen. Wij moeten ons verzetten tegen elke vorm van symbolisch vertoon van de heersende klasse. We zijn bijvoorbeeld niet voor 'rainbow capitalism', maar voor een maatschappelijke omwenteling. Op dit gebied moeten wij ons onderscheiden van de heersende klasse, die bewegingen wil ondermijnen door middel van zoethoudertjes. Het is onze taak het niveau en de strijdbaarheid van sociale bewegingen te verhogen.

7. STRIJD TEGEN RACISME

West-Europese landen hebben een traditie van koloniale veroveringen, slavenhandel en andere pogingen om de rest van de wereld te overheersen. Er kwam een superioriteitsgevoel op, waarin de wereld draait om witte mensen en alle anderen slechts geschikt waren voor het aanleveren van goedkope arbeid en goedkope grondstoffen. Kleinkinderen van zogenaamde gastarbeiders en nazaten van tot slaaf gemaakten ondervinden discriminatie en achterstelling, vooral op het gebied van werken en wonen. Vaak is de positie van mensen die recent zijn gevlucht voor oorlog, rampen, politieke vervolging of economische ineenstorting zeer kwetsbaar. Wij steunen hun strijd voor fatsoenlijke behandeling en een gelijkwaardige positie.

8. OORLOG EN INTERNATIONALISME

Oorlog is onder het kapitalisme onvermijdelijk. Kapitalistische regeringen voeren geen oorlog voor fraaie idealen als 'democratie' of 'mensenrechten', maar om te roven en te onderwerpen. Socialistena stellen zich internationalistisch op. Ons uitgangspunt is de erkenning dat de belangen van de arbeidersklasse over de hele wereld dezelfde zijn. We verzetten ons tegen de beperking van de bewegingsvrijheid van de wereldwijde arbeidersklasse en eisen de fatsoenlijke opvang van vluchtelingen. We geven geen (directe of indirecte) steun aan kapitalistische regeringen en strijden tegen de NAVO, een reactionaire en imperialistische instelling, waar we met onmiddellijke ingang uit willen treden. Wij staan voor onafhankelijke revolutionaire klassenpolitiek. Om die reden steunen we oorlogen van nationale bevrijding en revolutie wel. Als socialistena strijden wij voor een wereldwijde democratische republiek als concrete uitdrukking van de politieke macht van de arbeidersklasse, waarin verschillende nationaliteiten op gelijkwaardige basis in geïntegreerd zijn. De eerste stap hiernaartoe is die van een Europese democratische republiek, waar we op het niveau van de EU streven naar arbeidersmacht. In de basis verwerpen wij dus reactionaire afscheidingsbewegingen. Wij verdedigen democratische rechten wanneer vraagstukken van onderdrukking van nationaliteiten en nationale zelfbeschikking opkomen. Echter zijn deze tactische vraagstukken van ondergeschikt belang aan het doel van gelijkheid tussen nationaliteiten en de democratische republiek.

9. BEWEGINGEN VOOR VERANDERING

De echte pressie en mobilisatie voor verandering vinden niet enkel plaats via verkiezingspartijen maar juist via vakbeweging, woonbeweging, klimaat-milieu-natuurbeweging, migrantenorganisaties, ouderenbonden, patiëntenverenigingen, jongerengroepen, consumentenorganisaties, dierenwelzijnsbeweging, vredesbeweging, pressiegroepen voor internationale solidariteit en vele anderen. Samen omvatten zij miljoenen mensen, een veelvoud van de georganiseerde linkse kiesverenigingen. Overheid en overheidsbeleid moeten worden aangepast aan hun wensen, en daarbij vinden ze ondernemersorganisaties en gevestigde partijen tegenover zich. Die uiteenlopende belangenorganisaties en ideële bewegingen hebben met elkaar gemeen dat ze vaak botsen op verdienmodellen, overheidsbezuinigingen en marktbelangen. Die belangentegenstelling maakt ze in uiteenlopende mate antikapitalistisch. Bewegingen verbinden zich liefst niet met één voorkeurspartij maar trekken wel graag op met een groep van voor hun doelstellingen bruikbare partijen. Linkse partijen zijn van nut als tussenschakel tussen de vele bewegingen en de aan hun wensen aan te passen overheid.

10. ACTIE ALS STRIJDMIDDEL

De veranderingen die wij nastreven zullen we niet cadeau krijgen. De belangen van machtige minderheden die alles bij het oude willen laten zijn te sterk. Buitenparlementaire actie is een middel tot bewustwording en het uitoefenen van druk om misstanden aan de orde te stellen en door brede steun veranderingen door te zetten. Het is vaak ook het enige middel om betrokkenheid van slachtoffers te organiseren en toegevingen af te dwingen. Voor groepen die als gevolg van bezuinigingen of winststreven door anderen hun werk, woonruimte en voorzieningen dreigen te verliezen is actie een onmisbaar redmiddel. Doel is een meerderheid in de publieke opinie bijeen te brengen en stukje bij beetje veranderingen te organiseren die telkens smaken naar meer. Resultaat in de strijd versterkt de veranderbeweging, nederlagen leiden vaak tot ontmoediging en het inslaan van zijpaden. Acties zijn er niet om afzonderlijke organisaties te profileren maar om gewonnen te worden. Daarin spelen verschillende organisaties elk hun eigen rol.

11. SOCIALE REVOLUTIE

De tegenstelling tussen arbeid en kapitaal kan alleen worden opgeheven door de transformatie van kapitalisme naar socialisme. Dit overgangsproces wordt vanouds door socialisten aangeduid als een sociale revolutie. Om daarin te slagen moet links onafhankelijk blijven van elke verplichting om het kapitalisme in stand te houden. Dat is een goede reden om de bestuursmacht niet te delen met partijen die vooral zijn opgericht om het kapitalisme meer ruimte te geven. Daarin zit een belangrijk verschil tussen ons en linkse partijen zoals PvdA, SP en GroenLinks, die eventueel wel bereid zijn tot langdurige afspraken over zo'n 'klassensamenwerking'. Wij maken er geen geheim van dat we streven naar een regering die los staat van belangenvertegenwoordigers van op winst gerichte ondernemingen. Compromissen tussen partijen mogen wat ons betreft niet ten koste gaan van handelingsvrijheid van op verbetering gerichte linkse organisaties en van de positie van allen die afhankelijk zijn van de verkoop van hun arbeid of een inkomensvoorziening door de overheid.

12. LINKSE FRONTVORMING

Socialistische pioniers zagen zichzelf als een eenheidsbeweging, soms wel intern verdeeld over revolutie op eigen kracht of meerderheidsvorming door bestuurlijke samenwerking met progressieve krachten van niet-socialistische en burgerlijke herkomst. Na het uiteenvallen van de socialistische bewegingen in verschillende stromingen in de vroege twintigste eeuw werd samenwerking in een eenheidsfront noodzakelijk. Met de opkomst van een afzonderlijke groene stroming en het ontstaan van min of meer linkse doelgroep-partijen werd partijpolitiek links verder opgedeeld, en het belang van samenwerking tussen afzonderlijke partijen nog meer actueel. Goed samenspel tussen verschillende linkse stromingen blijft noodzakelijk om de macht van het kapitalisme te breken en meerderheden te vormen voor verandering. We streven naar samenwerking in sociale bewegingen en politiek tussen linkse en progressieve krachten. Tegelijkertijd zullen wij onze eigen socialistische voorstellen verdedigen. Linkse samenwerking is noodzakelijk om te verhinderen dat delen van links zich laten misbruiken voor steun aan rechtse regeringen en meehelpen rechts beleid uit te voeren.

13. STRIJD IN EUROPA

Het gaat socialisten om een wereldstrijd. Het kapitalisme is een internationaal systeem en ook wij dienen ons op een internationale schaal te organiseren. Als socialisten in Nederland zijn ontwikkelingen in Europa en binnen de EU voor ons van groot belang. Binnen Europa wordt al intensief gewerkt in een transnationale gezamenlijke strijd. Die wordt mede mogelijk doordat het bestaan van de EU ons voorziet van gemeenschappelijke bedreigingen én van een gemeenschappelijk strijdperk, waarin de tegengestelde belangen van enerzijds kapitalisme en militarisme en anderzijds de arbeidersbeweging en de milieustrijd scherp zichtbaar worden. Nederland liep in de EU jarenlang voorop in de druk om te bezuinigen op overheidstaken, private markten te verruimen en ten koste van armere landen handelsvoordelen te oogsten. Samen met vakbeweging en milieubeweging komen binnen de EU linkse partijen op voor veranderingen in sociale en ecologische richting, en wordt gekozen voor internationale solidariteit met gebieden buiten Europa.

De meest linkse posities in Europa worden ingenomen door de linkse koepelpartij 'European Left' en de parlamentsfractie 'The Left in the European Parliament'. Die fractie (1995-2021 bekend als: GUE/NGL) is een belangrijk aanspreekpunt voor op Europees niveau actieve veranderbewegingen, heeft altijd grote invloed op wat andere linkse fracties doen en organiseert vaak samen met die fracties en anderen meerderheden voor verbetering. Die twee meest linkse koepelorganisaties op Europees niveau brengen uiteenlopende socialisten bijeen. Socialisten.org wil volwaardig meedoen aan dit gezamenlijke Europese werk en internationale solidariteitsbewegingen versterken.

II. NAAR EEN DEMOCRATISCHE LANDELIJKE ORGANISATIESTRUCTUUR

Naast politieke doelstellingen en visie op hoe we De Socialisten willen opbouwen is het ook noodzakelijk om in dit richtingendocument een voorzet te doen voor de organisatiestructuur die we willen inrichten voor De Socialisten na deze conferentie. Om dit zo overzichtelijk mogelijk te maken hebben we deze puntsgewijs behandeld en onderverdeeld in twee onderdelen. Onderdeel één: de conferentie en het tijdspad naar een organisatiestructuur; en onderdeel twee: de organisatiestructuur.

Het is van groot belang ons te realiseren dat we, hoewel we misschien wel allemaal voor ogen hebben, nog geen (massa)partij met duizenden leden zijn, en dat voorlopig ook niet zullen worden. Deze organisatorische punten zullen na de eerste conferentie dienst doen als handvatten en basis voor de verkozen leiding bij het schrijven van statuten en structuren. Deze structuur kan de basis leggen voor een partij.

Op dit moment is het echter noodzakelijk om enkele vereenvoudigingen in organisatiestructuur te hanteren om als organisatie werkbaar te blijven en niet te verzanden in een grote bureaucratische klucht. Op basis van de volgende organisatorische punten kan de leiding van De Socialisten statuten oprichten die werkbaar zijn voor de organisatie zoals die nu bestaat qua grootte. Deze statuten zullen aangepast kunnen en moeten worden bij het groeien van de organisatie. Het is echter zonde van onze tijd en energie om nu al voorstellen op te nemen in een richtingendocument terwijl we weten dat we niet de organisatiegrootte hebben om deze voorstellen op te nemen.

1. DE CONFERENTIE EN HET TIJDSPAD NAAR EEN ORGANISATIESTRUCTUUR

Op de eerste conferentie van 25 september stemmen we over een leiding en over het richtingendocument. Na deze eerste conferentie koersen we af op een volgende conferentie, een half jaar tot acht maanden later. Op deze tweede conferentie is het de bedoeling dat we stemmen over statuten en structuren die opgesteld zijn door de leiding aan de hand van het richtingendocument dat op de eerste conferentie, is vastgesteld.

Dit betekent dat de op 25 september, gekozen leiding praktische zaken kan en moet vervullen in de tussentijd. Dus naast het schrijven van statuten en en optekenen van structuren komt er een praktische taak bij die het besturen van de nieuwe organisatie omhelst. Dit zal dan met name betrekking hebben op praktische zaken zoals het inschrijven van een vereniging, een rekening openen, etc.

2. DE ORGANISATIESTRUCTUUR

De volgende concrete punten zullen de leiding handvatten moeten bieden bij het opstellen van statuten en een organisatiestructuur. Van belang is dus dat deze concrete punten elkaar niet tegenspreken en daadwerkelijk moeten kunnen fungeren als leidraad voor de nieuwe organisatie.

- 1.** Een fusie van de lokale verenigingen tot één landelijke vereniging is noodzakelijk om te kunnen functioneren als een landelijke vereniging onder de noemer 'De Socialisten'. Dit betekent dat de lokale Socialisten groepen die al een vereniging geworden zijn worden verzocht te fuseren, dit betreft op het moment van schrijven: Amsterdam (Democratisch Socialisten Amsterdam), Rotterdam (Socialisten O10) en Utrecht (Socialisten Utrecht).
- 2.** Deze landelijke vereniging werkt in een democratisch samenwerkingsverband van de lokale Socialisten groepen, hierna te noemen: afdelingen. Deze afdelingen zullen een autonoom karakter behouden. Vooruitlopend op een formele fusie dragen Amsterdam (Democratisch Socialisten Amsterdam), Rotterdam (Socialisten O10) en Utrecht (Socialisten O30) hun actuele ledenbestand over aan de landelijke vereniging, teneinde besluitvorming door algemene ledenvergaderingen mogelijk te maken.
- 3.** Omdat we geen los zand organisatie willen worden is het nodig onze organisatie op te bouwen aan de hand van een hiërarchie. Het is uitermate belangrijk dat deze hiërarchie volledig democratisch is

en zich altijd kan beroepen op de herroepbaarheid van gekozenen. Ook betekent het opstellen van structuren niet dat afdelingen geen grote mate van autonomie zullen behouden of dat alle macht bij een klein groepje leden ligt. Om dit te controleren is het dus van belang om een democratische structuur vast te stellen samen, namelijk; De democratische structuren van deze vereniging bouwen we op basis van het volgende concept: de minderheid is ondergeschikt aan de beslissingen van de meerderheid; een deel van de organisatie is ondergeschikt aan het geheel van de organisatie. Alle lagere organen zijn ondergeschikt aan hogere organen. Zo zijn alle organen ondergeschikt aan de landelijke leiding: het landelijk bestuur, maar is de landelijke leiding ondergeschikt aan het algemene ledenvergadering. Minderheden hebben hierbij wel altijd recht op hun eigen (afwijkende) meningen. Zolang de beslissingen van de meerderheid uitgevoerd worden, bestaat er de ruimte voor- en hebben leden het recht om- alternatieve politieke platforms te steunen en zichzelf binnen de vereniging te organiseren in tijdelijke of permanente facties of tendensen. Bij geschillen tussen het bestuur en een afdeling kan de afdeling een beroep doen op de algemene ledenvergadering. Afdelingen mogen niet zonder tussenkomst van een algemene ledenvergadering geschorst worden.

- 4.** Elke (lokale) afdeling is verantwoordelijk voor hun eigen werkterrein, maar wel binnen de kaders van de (landelijk) genomen besluiten, in het kader van de democratisch centralistische structuren.
- 5.** Elke politieke positie in de vereniging is democratisch verkiesbaar en de leden van de vereniging hebben het recht om deze verkozenen te herroepen.
- 6.** Het hoogste orgaan van de vereniging tussen twee algemene ledenvergaderingen is het landelijk bestuur. Dit bestuur bestaat uit minstens negen mensen. Op het moment van schrijven is dit relatief aan het aantal leden/betrokkenen van De Socialisten een groot landelijk bestuur. Een groot landelijk bestuur betekent de mogelijkheid tot de meeste representatie uit de lokale afdelingen en de verschillende werkgroepen, waaronder de jongerenorganisatie. Dit landelijke bestuur zal in zo groot mogelijke mate transparant zijn naar de rest van de organisatie, onder andere door middel van openbare notulen. In specifieke, nog nader te specificeren, gevallen kan het bestuur ervoor kiezen delen van de bestuursvergadering niet op te nemen in de openbare notulen.
- 7.** Binnen het landelijk bestuur zal één positie in functie verkozen worden, namelijk die van de voorzitter. De vergaderingen zijn

door leden als toehoorder bij te wonen. Daar ontwikkelt het bestuur een procedure voor. Alleen in specifieke gevallen kan een vergadering of kunnen delen van een vergadering besloten worden verklaard. Naast de voorzitter zullen er nog acht verkiesbare plekken zijn in het bestuur, deze plekken zullen gevuld worden door middel van de Enkelvoudige Overdraagbare Stem methode. Tevens zal het bestuur uit haar midden nog één penningmeester en één secretaris aanwijzen. De overige zes bestuursleden zijn "algemeen bestuurslid". Naast deze bestuursleden heeft een vertegenwoordiger van ROOD het recht om aanwezig te zijn en te spreken bij bestuursoverleggen en activiteiten. Deze persoon heeft geen stemrecht in het bestuur, maar kan het bestuur gevraagd of ongevraagd adviseren over de belangen van ROOD. Deze persoon wordt vanuit ROOD aangedragen door middel van een door ROOD te bepalen methode.

- 8.** Deze acht algemeen bestuursleden kunnen verantwoordelijkheden toegewezen krijgen binnen het bestuur waarbij ze zorg dragen voor bijvoorbeeld contact met de jongerenorganisatie, een bepaalde werkgroep, een lokale afdeling, etc. Het landelijk bestuur moet als orgaan dienst doen als hulp verstrekkend, voorbereidend en uitvoerend in de organisatie. Zij legt verantwoording af aan het algemene ledenvergadering.
- 9.** Het landelijk bestuur draagt zorg voor handvatten en begeleiding voor de lokale afdelingen. Het is van belang dat de lokale groepen niet fungeren als uitvoerende tak van de wens van het landelijk bestuur. Om dit te voorkomen bouwen we de organisatie natuurlijk met democratische structuren, waarbij de algemene ledenvergadering het hoogste orgaan is en de lokale groepen veel eigen autonomie behouden volgens de principes van subsidiariteit.
- 10.** Het landelijk bestuur draagt zorg voor handvatten en begeleiding voor werkgroepen zoals:
 - a.** klimaat
 - b.** wonen
 - c.** internationaal

Werkgroepen kunnen worden aangesteld door het bestuur of de algemene ledenvergadering. Een werkgroep kan zelf initiatieven nemen en voorstellen voorleggen aan het bestuur. Een werkgroep werkt binnen het kader van de algemene lijn zoals vastgelegd door algemene ledenvergaderingen of het bestuur.

- 11.** Het landelijk bestuur draagt zorg voor handvatten en begeleiding voor de jongerenorganisatie: ROOD vormt de jongerenorganisatie van De Socialisten. Hierbij blijft ROOD een eigen vereniging, met

een eigen bestuur en eigen statuten, en houdt zij dan ook eigen politieke en financiële autonomie. De Socialisten zullen ROOD helpen en ondersteuning bieden waar nodig.

- 12.** Om het contact tussen het landelijk bestuur en de lokale afdelingen, werkgroepen en jongerenorganisatie breed en toegankelijk te houden, vindt er een keer per jaar een Algemene Ledenvergadering plaats. Hierbij geven we de reglementaire verplichting mee dat minderheidsopvattingen niet door de meerderheid mogen worden geweerd. Op de (mogelijk tweedaagse) Algemene Ledenvergaderingen hanteren we geen beperking tot één spreker per afdeling; alle uiteenlopende meningen moeten gehoord kunnen worden. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan; alles en iedereen is hieraan ondergeschikt. Groepen die al dan niet een minderheidsstandpunt vertegenwoordigen, net als diverse politieke stromingen, hebben de mogelijkheid een meerderheid voor hun standpunt te winnen door het verspreiden van propaganda of promotiemateriaal, ook tijdens Algemene Ledenvergaderingen.
- 13.** Om een veilige sfeer te handhaven en het toezicht op de toepassing en de interpretatie van de statuten te verzekeren worden er twee vertrouwenspersonen verkozen door het algemene ledenvergadering. Deze vertrouwenspersonen zullen een eerste aanspreekpunt zijn voor leden bij ongewenst gedrag van elke vorm. De vertrouwenspersonen zijn geen lid van lokale of landelijke bestuursorganen. Zij kunnen aanwezig zijn op alle vergaderingen van alle organen. Ieder lid of ieder orgaan van de organisatie kan een beroep doen op deze vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen denken mee over de sancties die mogelijk op te leggen zijn aan leden bij ongewenst gedrag. Er komt een uitgewerkt protocol dat de bevoegdheden en rol van de vertrouwenspersonen vaststelt dat zij zelf in samenwerking met het bestuur zullen schrijven.
- 14.** Eventuele kandidatencommissies en eventuele getrapte besluitvorming (afgevaardigden algemene ledenvergaderingen) komen pas aan de orde als we zo groot zijn geworden dat anders de besluitvorming vastloopt.

III. DE OPBOUW VAN DE SOCIALISTEN

- ★ We willen naar een landelijke socialistische partij met een democratische organisatiestructuur.
- ★ We willen naar een groei van het aantal leden en van de afdelingen, zowel qua omvang als qua aantal.
- ★ We willen de positie van De Socialisten in de vakbeweging en de sociale bewegingen versterken, onze rol in de strijd vergroten en socialistische perspectieven inbrengen.
- ★ We willen een stabiel fundament voor een socialistische partij leggen. We zoeken als De Socialisten structureel samenwerking met de socialistische jongerenbeweging ROOD.

De tekst over de opbouw van De Socialisten heeft als doel om bouwstenen aan te dragen om dit te bereiken, maar probeert tegelijkertijd uit te gaan van de realiteit van de organisatie. De discussie over de opbouw van de organisatie kan geen wensenlijstje worden. We moeten uitgaan van onze mogelijkheden. Op dit moment is onduidelijk hoeveel actieve leden we echt hebben. En hoeveel leden zich willen inzetten voor de landelijke taken. Die zijn tot nu toe neergekomen op een te kleine groep.

1. VAN HET LOKALE NAAR EEN LANDELIJKE ORGANISATIE

Door de start vanuit de lokale verenigingen/groepen is veel aandacht geconcentreerd gebleven op het lokale. Dat had gevolgen voor de aandacht van de landelijke taken. Die zijn uitgevoerd door een beperkt aantal mensen. Het "secretariaat" werd grotendeels gedragen door één persoon. Als we naar een landelijke organisatie willen is het noodzakelijk

dat we daar verandering in aanbrengen. Dat zal er ook aandacht moeten zijn voor de landelijke taken en de bereidheid om daar tijd in te steken.

Er zijn een aantal punten die in de overgangperiode van belang zijn. Voordat we een landelijke partij zijn is er geld nodig om dat proces – vergaderruimte, internet, productie van materiaal, reiskosten et cetera – te bekostigen. Op het moment dat we een landelijke partij worden dan zal er een contributieregeling moeten komen die zowel met het landelijke als het lokale rekening houdt. De contributieregeling is inkomensafhankelijk maar mag geen barrière vormen om lid en actief te worden voor de socialisten.

Om te voorkomen dat de kleinere lokale groepen nog eens zes maanden moeten wachten om zich aan te kunnen sluiten bij een structuur, is het noodzakelijk dat ze zo snel mogelijk kunnen aansluiten bij de bestaande landelijke vereniging.

2. HET FUNCTIONEREN ALS EEN LANDELIJKE POLITIEKE PARTIJ IN OPRICHTING

Het afronden van de fusie van de drie lokale verenigingen, de aansluiting van de kleinere lokale groepen en individuele leden, en het opstellen van de nieuwe statuten zullen prioriteiten van het nieuwe bestuur moeten zijn. Alsmede het vaststellen van een programma voor de komende jaren.

Voor zowel het opstellen van de statuten als het vaststellen van het programma is het verstandig commissies samen te stellen met bestuursleden en leden uit de organisatie. We moeten voorkomen dat we ons teveel naar binnen richten. Op lokaal niveau hebben we ons door de deelname aan de verkiezingen en op andere manieren naar buiten gericht. Op landelijk niveau voor een gedeelte door de netwerken. De landelijke discussies gingen logischerwijs en onvermijdelijk over het opzetten van onze organisatie. Het is nu tijd om naar buiten te treden. We zullen ook politieke standpunten in moeten gaan nemen over actuele ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Een actueel voorbeeld onderwerp is natuurlijk de oorlog in Oekraïne. Die discussie is gevoerd in het netwerk internationaal en vrede. Gegeven de omstandigheden is dit logisch. Dit soort discussies zullen in de toekomst ook een discussie van het bestuur en afhankelijk van het belang van het onderwerp ook van de hele organisatie moeten worden. Een andere actuele kwestie is die van de prijsstijgingen, energiecrisis, inflatie, de grote winsten van de bedrijven, de ongelijkheid, de armoede en steeds meer mensen die niet meer rond kunnen komen. We streven niet naar

monolithische eenheid, en accepteren dus dat er binnen onze partij in oprichting verschillende stromingen met onderlinge meningsverschillen kunnen bestaan, zolang deze zich binnen het politieke raamwerk van het koersdocument begeven. Het zal een taak van het bestuur zijn om deze discussie te faciliteren, onze standpunten te communiceren en te besluiten hoe we als partij in oprichting actief kunnen worden rond deze thema's.

De landelijke organisatie moet van nut zijn voor lokale afdelingen en netwerken maar ook zichtbaar zijn voor niet-leden om sympathisanten en nieuwe leden aan te kunnen trekken. Daar waar dit mogelijk en wenselijk is dienen de netwerken bij de discussies en ontwikkeling van campagnes betrokken te worden. In samenwerking met lokale afdelingen moeten landelijke campagnes vorm krijgen per stad en regio.

3. DE OPBOUW VAN DE LOKALE GROEPEN/ AFDELINGEN

We hebben twee grotere lokale groepen, namelijk Utrecht en Rotterdam. Die laten zien dat er een potentieel is voor een nieuwe socialistische organisatie. Ook al is dat in de huidige omstandigheden beperkt. Op voorwaarde dat we daar geduldig maar vastberaden aan werken.

In Amsterdam is er het potentieel voor een grotere lokale groep, maar daar is de boel na de verkiezingscampagne ingezakt. Het nieuwe, gedeeltelijk jeugdige, bestuur pakt de zaken met nieuw elan en gestructureerd aan. Hopelijk kunnen zij met steun van de leden het potentieel in die stad realiseren.

Maar dat is een smalle basis voor een nieuwe socialistische partij. De groei van bestaande en nieuwe kleinere lokale groepen is een prioriteit. De eerste voorwaarde daarvoor is dat ze deel uit kunnen maken van een landelijke structuur en daar ook bij betrokken worden. De tweede is dat ze kunnen aansluiten bij landelijke campagnes en projecten. En er is behoefte aan landelijke campagnes om op aan te kunnen sluiten. Van belang is ook om te leren van elkaars ervaringen, grotere afdelingen kunnen kleinere afdelingen helpen. Naar buiten treden met onze eigen standpunten, en zichtbaar deelnemen aan mobilisaties is noodzakelijk om mensen die al lid zijn betrokken te houden, en nieuwe leden te werven.

Het nieuwe bestuur gaat, in samenwerking met lokale groepen, mensen die zich hebben opgegeven als lid maar nog niet of niet meer actief zijn benaderen. Daarnaast gaan we een ledenwervingscampagne starten, gericht op iedereen die de strijd tegen het kapitalisme en voor het socialisme belangrijk vindt.

4. DE BEWEGINGEN EN DE STRIJD

Centraal in onze strategie staat de opbouw van bewegingen en de strijd.

Actief zijn in de vakbeweging en de sociale bewegingen staat centraal in onze activiteiten en onze strategie naar het socialisme. Enerzijds hebben we leden met heel veel ervaring in deze bewegingen, anderzijds hebben we verschillende achtergronden. We richten ons op de opbouw van een sterke arbeidersbeweging en sterke sociale bewegingen, niet op de opbouw van frontorganisaties. We willen deelnemen aan de bestaande bewegingen en daarin onze socialistische ideeën naar voren brengen. Een landelijke organisatie moet hiervoor het benodigde materiaal produceren; op sociale media, in de vorm van flyers, brochures et cetera.

Het kan nuttig zijn om een bijeenkomst "Socialisten actief in de vakbeweging en de sociale bewegingen" te organiseren om die ervaringen te delen en om tot een gemeenschappelijke aanpak te komen. Dit biedt ook de mogelijkheid om activisten waarmee we samenwerken uit te nodigen voor die bijeenkomst.

Het vakbondsnetwerk is niet van de grond gekomen. Voor een socialistische organisatie die de arbeidersklasse centraal heeft staan in haar strategie kan dat niet. Het (her)activeren van het vakbondsnetwerk zal na de conferentie een belangrijke taak voor het landelijke bestuur zijn. Het landelijke bestuur kan daar een begin mee maken door een inventaris te maken van welke leden er al betrokken zijn bij de vakbewegingen en deze uit te nodigen voor een bijeenkomst.

Er zijn twee belangrijke politieke onderwerpen waarvoor we op dit moment nog geen 20 netwerk hebben. Dat zijn antiracisme en feminisme. Het is belangrijk dat die er gaan komen. Ook hier kunnen we beginnen met het inventariseren van welke leden al actief zijn in deze bewegingen en hen te vragen wat zij nodig hebben. Ondanks dat in de eerste fase van ons bestaan onze middelen beperkt zullen zijn is het belangrijk om in deze gebieden actief te zijn en daar in te investeren. We moeten echter wel vermijden dat niet-witte en niet-mannelijke kameraden naar deze projecten gedelegeerd worden om onze aanwezigheid in deze bewegingen draaiende te houden, en we zo hun perspectieven verliezen in andere gebieden. Deelname aan deze bewegingen is een gezamenlijke plicht van alle kameraden. Zo voorkomen we dat we niet-witte en niet-mannelijke kameraden overvragen

5. ROOD

Een belangrijk voordeel bij de opbouw van De Socialisten is dat er al een jongerenorganisatie is die zich bij ons wil aansluiten, namelijk ROOD. Een belangrijk deel van de leden van De Socialisten is afkomstig uit ROOD en dat zal in de toekomst niet anders worden. Een socialistische organisatie is in grote mate afhankelijk van de aanwas, de energie, het elan en het optimisme van de jeugd. Het is daarom van het grootste belang dat we daar waar mogelijk ROOD helpen met de uitbouw en versterking van hun organisatie.

Als landelijke organisatie moeten we ROOD uitnodigen deel te nemen aan onze activiteiten en discussie. De samenwerking moet geen eenrichtingsverkeer zijn; op landelijke en lokaal niveau moeten we zoeken naar mogelijkheden om elkaar te helpen, aan elkaars activiteiten bij te dragen en elkaar te versterken.

6. VERKIEZINGEN

Onze eerste activiteit was deelnemen aan de verkiezingen. We zijn geen partij die zich enkel op verkiezingswinst richt, maar we zien het belang van deelname aan verkiezingen om onze alternatieven en onze organisatie bekend te maken. Om die redenen willen we dan ook gekozen worden in de vertegenwoordigende organen. Bovendien kunnen we daar de stem vertegenwoordigen van de onderdrukten en degenen die opkomen voor hun belangen door actie te voeren.

Maar niet iedere verkiezing is even belangrijk en onze mogelijkheden zijn beperkt. Daarom maken we iedere keer een weloverwogen keuze.

7. SCHOLING

Er zijn verschillende thema's waarvan leden aangeven dat ze deze belangrijk vinden zoals klimaat, feminisme, en antiracisme. Een scholingsgroep moet eraan werken om zowel een socialistische analyse van deze thema's te verspreiden als ruimte te bieden aan eventuele discussies die er onder leden bestaan.

Als een nieuwe organisatie met leden met verschillende politieke achtergronden zal er veel werk te verrichten zijn om in het ontwikkelen van ons eigen ideologische profiel. Scholing moet zich echter ook richten op praktische vaardigheden en kennis, zoals over lokale politiek. We hebben al veel kennis en vaardigheden in huis. Hier een inventarisatie van maken en organiseren dat deze doorgegeven wordt zou een eerste taak moeten zijn.

Vanuit het bestuur moet met lokale initiatieven samengewerkt worden in het organiseren van scholingen. Ook hier zou er samengewerkt kunnen worden met ROOD aangezien deze al een scholingswerkgroep hebben.

8. DE WEBSITE EN DE SOCIALE MEDIA

De website en de sociale media zijn belangrijke middelen om onze standpunten bekend te maken en meer mensen te bereiken. We kunnen dat op verschillende manieren gaan uitvoeren. Hoe we dat precies gaan doen, hoe ver we daar in gaan, moeten we de komende periode beter uitwerken. Net zoals voor scholingen en werk in sociale bewegingen, moet het bestuur een inventarisatie maken van wat er mogelijk is qua het produceren van artikelen, commentaar en uitbouw van een social media profiel.

Het liefst krijgt sociale media een eigen werkgroep. Leden daarvan hoeven niet per se lid van het landelijk bestuur te zijn, maar moeten hier natuurlijk wel nauw mee overleggen. In eerste instantie zal de prioriteit moeten liggen bij het promoten van de naamsbekendheid van de Socialisten, onze standpunten en onze eigen activiteiten. Het ontwikkelen van een eigen huisstijl moet zo snel mogelijk vorm krijgen.

9. EEN GROTERE PUBLIEKE BIJEENKOMST

Een grote(re) – afhankelijk van onze mogelijkheden – publieke bijeenkomst om ons te presenteren, eventueel met spreker(s) uit het buitenland, is wenselijk. Vooral ook omdat bij een goede invulling we daar als gehele organisatie naar toe kunnen werken en mensen van buiten de organisatie voor kunnen interesseren. Maar de aandacht voor de fusieconferentie en het gaan functioneren als landelijke organisatie betekent waarschijnlijk dat we daar pas in het najaar van 2023 de ruimte voor zullen hebben. De volgende conferentie zal concretere stappen richting deze publieke bijeenkomst kunnen en moeten nemen

een uitgave van de
SOCIALISTEN

november 2022